

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste mõjude hindamine
Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	Jah
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	- (uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid, valdkondlik eetikakomitee on olemas)
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Jah Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi andmekaitse spetsialisti kontakt: andmekaitse@mkm.ee Eesti Töötukassa andmekaitse spetsialisti kontakt: Katrin Uuetalu katrin.uuetalu@tootukassa.ee
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	Taotlus esitatakse samaaegselt sotsiaalteaduslike rakendusuuringu eetikakomiteele.
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	Ei

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 70003158 Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötleda.

	<p>Kontaktisik: Anna-Liina Väkrum, tööhõive osakonna nõunik anna-liina.vakram@mkm.ee +372 5911 5470</p> <p>Eesti Töötukassa 74000085 Lasnamäe 2, 11412 Tallinn Kontaktisik: Margit Paulus, analüüsiosakonna juhataja margit.paulus@tootukassa.ee +372 614 8504</p>
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	-

2. Volitatud töötleja üldandmed³	
2.1. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	<p>Uuringu läbiviija (volitatud töötleja edasi volitatud töötleja):</p> <p>Tartu Ülikool 74001073 Ülikooli 18, 50090 Tartu</p> <p>Kontaktisikud: Andres Vörk, analüütik andres.vork@ut.ee +372 737 6141 Taavi Unt, analüütik taavi.unt@ut.ee +372 737 6141</p> <p>Esmane volitatud töötleja on Nortal AS (10391131; Lõdõsa tn 6, 11415 Tallinn), kelle kaudu Tartu Ülikool on volitatud töötleja edasi volitatud töötleja. Andmetöötlust uuringu raames viib läbi Tartu Ülikool, Nortal AS andmetöötlust ei tee.</p>
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Tartu Ülikool CITIS Lossi 36, 51003 Tartu

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav.</i>	1. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõige 1 punkti 1 kohaselt on kõigi ministriumide ülesandeks oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise
---	---

³ Volitatud töötlejate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötlejad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötleja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötleja on volitatud töötlejale andnud volituse inspeksioonile taotluse esitamiseks.

<p><i>Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i></p>	<p>korraldamine.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevusvaldkonna piiritleb Vabariigi Valitsuse seadus, mille § 63 lõike 1 kohaselt kuulub ministeeriumi valitsemisalassee muuhulgas riigi majandus-, ettevõtlus-, tööhõive- ja tööturupoliitika kavandamine ja elluviimine; töösuhete ja töökeskkonna korraldamine ning võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja koordineerimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine. 3. Samu eesmäärke kinnitab ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi põhimäärus (Vabariigi Valitsuse 23.10.2002 määrus nr 323, edaspidi põhimäärus). Põhimääruse § 10 on täpsustatud, et ministeeriumi tegevuse eesmärgiks on luua tingimused Eesti majanduse konkurentsivõime kasvuks ning tasakaalustatud ja jätku-suutlikuks arenguks riigi majanduspoliitika väljatöötamise, elluviimise ja tulemuste hindamise kaudu, samuti töösuhete ja töökeskkonna korraldamine ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise kavandamine ja elluviimine. 4. Põhimääruse 3. peatükis on osakondade põhiülesannete all § 17 punktis 18¹ sätestatud, et tööhõive osakonna põhiülesanne on tööturupoliitika kavandamine ja selle elluviimise korraldamine, et tagada tööealise elanikkonna suur tööga hõivatus ning tarviliku tööjõu olemasolu tööandjatele. Osakonnal on juhtiv roll tööjõu mobiilsuse, töövõime ja tööhõivevõime arendamisel ning nende poliitikavaldkondadega seotud tööturuteenuste, kulutuste, hüvitiste ja toetuste kujundamisel. 5. Taotluse esitaja lähtub oma töös isikuandmete kaitse seadusest (edaspidi IKS) täidesaatvat riigivõimu puudutavatest õigustest ja kohustustest. Isikuandmete kaitse seaduse § 6 lõike 5 alusel on täidesaatval võimul võimalik analüüsida andmeid poliitika kujundamise eesmärgil. Teadusuuringuks on ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. 6. Eesti Töötukassa osaleb uuringu
---	---

	<p>läbiviimises töötuskindlustuse seaduse § 23 lg 1 ja lg 2 p 6 ja tööturumeetmete seaduse § 5 lg 1 alusel. Töötukassa analüüsib oma eesmärgi saavutamiseks tööturu olukorda ning töötukassa tegevuse, sealhulgas töötuskindlustuse ja rakendatavate tööturumeetmete ning töövõime hindamise ja töövõimetoetuse mõju ja tulemuslikkust. Tööturumeetmete pakkumise korraldab ja tööturumeetmeid pakub samuti töötukassa. Tööturuteenused, sh töötust ennetavad teenused on sätestatud tähtajalistes tööhõiveprogrammides, mis on kinnitatud Vabariigi Valitsuse määrustega või ministri käskkirjadega kinnitatud toetuse andmise tingimustes.</p> <p>7. Eesti Töötukassa on volitanud uuringut läbi viima Nortal AS-i riigihankes „Eesti Töötukassa andmeteaduslike arendustööde tellimine“ (viitenumber riigihangete registris 233416) 13.07.2021 sõlmitud raamlepingu nr 4-8/21/119 alusel. Nortal AS-il on 05.08.2021 sõlmitud Tartu Ülikooliga alltöövõtuleping, mille raames teostavad Eesti Töötukassa ja Nortal AS vahel sõlmitud raamlepingu nr 4-8/21/119 alusel tellitavaid töid Tartu Ülikooli esindajad Andres Võrk ja Taavi Unt.</p>
--	--

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?

Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Eesti Töötukassa osutab alates 01.05.2017 töötust ennetavaid teenuseid ([„Tööta ja õpi“](#) teenused), mis on suunatud kõrgema töötusriskiga töötavatele inimestele ning mille eesmärgiks on vähendada inimeste töötuks jäämise tõenäosust ja aidata neil liikuda kõrgema palgaga töökohtadele. Teenused võimaldavad sihtrühmal osaleda täiend- või ümberõppes, tõendada omandatud kvalifikatsiooni ja täiendada oskuseid tulenevalt tööandja ja tööturu muutuvatest vajadusest tööandja koolitustoetuse kaudu.

Tänapäevaks ligi kaheksa aastat rakendatud töötust ennetavate teenuste kasutus on aasta aastalt kasvanud ja sellega seoses on kasvanud ka teenuste kulud (2024. aastal osales teenustel ühes kuus keskmiselt 6,4 tuhat inimest ja teenuste kulud olid 19,4 miljonit eurot). Töötust ennetavate teenuste kasutamist ja mõju inimeste käekäigule tööturul on alates teenuste ellu kutsumisest hinnatud lühiajalises ajaraamis (vt Eesti Töötukassa poolt [2020. aastal](#) ja [2022. aastal](#) koostatud analüüsid), kuid puudub ülevaade teenuste pikemaajalisest mõjust ning teadmine, kas teenused ja nendele kvalifitseerumiseks seatud tingimused on aidanud täita teenustele seatud eesmärgi ning kas teenustele tehtavad kulud on olnud põhjendatud.

Uuringu eesmärgiks on hinnata, kas töötust ennetavad teenused on suunatud õigele sihtrühmale

(kõrgema töötusriskiga inimesed), milline on teenuste mõju töötavate inimeste töötamise tõenäosusele ja töötasule alates teenusel osalemisest ning teenuste kulutõhusus. Uuringus on hõlmatud järgmised teenused:

- tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele;
- tasemeõppes osalemise toetus töötavatele;
- koolitustoetus tööandjale töötajate värbamiseks;
- koolitustoetus tööandjale muutuste olukorras;
- koolitustoetus tööandjale töötaja eesti keele oskuse arendamiseks;
- koolitustoetus tööandjale info- ja kommunikatsiooni oskuste arendamiseks;
- kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele.

Uuringuga otsitakse vastust järgmistele küsimustele:

1. Millised on kõrgema töötusriskiga sihtrühmad ja kas tänased töötust ennetavate teenuste sihtrühmad on asjakohased (ehk kas teenused on suunatud kõrgema töötusriskiga inimestele)?
2. Kui suured on teenuste sihtrühmad ja kui suur osa sihtrühmast on teenuseid kasutanud?
3. Milline on teenuste mõju töötamise tõenäosusele ehk kui suur osa teenuse kasutajatest on püsinud tööhõives (töötanud) pärast teenuse kasutamist võrreldes võrdlusgrupiga?
4. Milline on teenuste mõju töötasule ehk kui suur on teenuse kasutajate brutotöötasu pärast teenuse kasutamist võrreldes võrdlusgrupiga?
5. Kuidas on muutunud teenustel osalejate töötasu võrreldes nende eelneva töötasuga?
6. Milline on teenuste kulutõhusus ehk teenuste osutamisega kaasnevate kulude ja teenuse mõjul kaasnevate tulude omavaheline suhe?

Analüüs viiakse läbi ja tulemused esitatakse teenuste, teenuse sihtrühmade, peamiste sotsiaal-demograafiliste tunnuste ja (võimalusel) õppekavarühmade lõikes.

Uuringu tulemused on sisendiks töötust ennetavate teenuste võimalikeks muudatusteks (muudatused teenuste sihtrühmades ja tingimustes), et saavutada paremini teenustele seatud eesmärgid.⁴

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Töötust ennetavate teenuste sihtrühmade asjakohasust ja suurust, teenuste mõju töötavate inimeste töötamise tõenäosusele ja töötasule pärast teenusel osalemist ning teenuste kulutõhusust on võimalik hinnata tuginedes riiklike andmekogude andmetele. Analüüsi läbiviimiseks on vajalik siduda omavahel erinevate andmekogude andmeid indiviidi tasemel ja seetõttu on vajalik isiku tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine.

Teenuste mõju ja kulutõhususe hindamiseks kasutatakse osalus- ja võrdlusgrupipõhist meetodit, kus igale teenusel osalenud töötavale inimesele (osalusgrupp) leitakse võrdluseks taustatunnuste (nt vanus, elukoha maakond, haridustase, keskmine töötasu, töösuhte kestus jm) poolest võimalikult sarnased töötavad inimesed, kes teenusel ei osalenud (võrdlusgrupp) (ehk teostatakse statistiline sobitamine). Seega on vaja lisaks teenusel osalenud inimeste andmetele kasutada analüüsis ka nende töötavate inimeste andmeid, kes ei ole teenusel osalenud, et moodustada võrdlusgrupp. Analüüsis hinnatakse kahte väljundit: mõju töötamisele ja mõju töötasu suurusele. Erinevust osalus- ja võrdlusgrupi töötamise tõenäosuses ja töötasus käsitletakse kui teenuse

⁴ Käesolevas taotluses kirjeldatud uuringu tulemused täiendavad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt tellitava uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi“ analüüs“ (riigihangete registri viitenumber 288865) tulemusi. Selguse huvides soovime rõhutada, et tegemist on kahe eraldiseisva uuringuga. Kuigi mõlema uuringu fookuses on töötust ennetavad meetmed, siis uuringu eesmärgid, uurimisküsimused ja uurimismetoodikad on erinevad.

põhjuslikku mõju inimese tööturunäitajatele. Selleks, et hinnangud teenuse mõjule oleksid võimalikult täpsed, on oluline kaasata osalus- ja võrdlusgruppi kuuluvate isikute sobitamisel võimalikult palju taustatunnuseid, mis võivad mõjutada inimeste käitumist ja väljavaateid tööturul. Neid tunnused on võimalik saada erinevatest andmekogudest ning neid omavahel indiviidi tasandil kokku viies on võimalik moodustada analüüsiks vajalik andmestik. Oluliste taustatunnuste välja jätmisel suureneb risk, et saadud mõjuhinnangud võivad olla nihkega ja erinevused osalus- ja võrdlusgrupi töötamise tõenäosuses ja töötasus võivad olla tingitud mõnest sobitamisest mittekaasatud tunnusest. Samuti on erinevate taustatunnuste hõlmamine vajalik selleks, et saada teada, milline on teenuste mõju erinevate sihtrühmadele ja sotsiaal-demograafilistele gruppidele, et seeläbi vajadusel muuta teenuste praegust disaini ja tingimusi.

Kirjeldatud viisil on töötust ennetavate teenuste mõju Tartu Ülikooli poolt hinnatud ka 2019-2021. aastal läbiviidud projekti „Masinõppe ja AI toega teenused“ raames, mille tulemused on kokkuvõtlikult esitatud Eesti Töötukassa poolt 2022. aastal koostatud analüüsis „[Töötust ennetavad teenused: teenuste kasutamine ja mõju käekäigule tööturul](#)“ (vt lk 42). Nimetatud analüüsis hinnati töötust ennetavate teenuste mõju lühiajalises ajaraamis (mõjuhindamises vaadeldi perioodil 01.05.2017-31.12.2019 töötust ennetavaid teenuseid alustanud inimesi ning hinnati teenuste mõju töötamisele ja töötasu suurusele 24 kuu jooksul alates teenuse algusest). Planeeritavas uuringus hinnatakse teenuste mõju pikemas vaates (uuringu keskmes on perioodil 01.05.2017-31.12.2024 töötust ennetavaid teenuseid alustanud inimesed).

Samuti on sihtrühmade suuruse hindamiseks ja sihtrühmade asjakohasuse analüüsiks vajalik analüüsida ja omavahel ühendada tööealiste inimeste andmeid erinevatest andmekogudest. Vt täpsemalt ka Lisa 1.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Nii Euroopas laiemalt kui ka Eestis on probleemiks teatud sektorites kvalifitseeritud tööjõu puudus ja oskuste lõhed, kus töötajate oskused ei vasta täielikult tööturu vajadustele. Need lõhed mõjutavad negatiivselt töötajate karjäärivõimalusi ja ettevõtete konkurentsivõimet. Kiiresti muutuv tööturg nõuab paljudelt töötajatelt osalemist täiend- või ümberõppes tööturuga sammu pidamiseks. Viimastel aastatel on kiirenenud digitaliseerimine ja automatiseerimine suurendanud nõudlust digioskuste järele, samuti on muutunud olulisemaks kestlikkusega seotud teemad. Tööturul aga napib nii eelnimetatud kui ka erialaseid oskuseid, eriti sektorites nagu IT, ehitus, tervishoid ja inseneeria. Selle põhjuseks on sageli hariduse ja tööturuvajaduste mittevastavus – teatud erialadel ei ole piisavalt lõpetajaid või õpe/koolitus ei vasta tegelikele tööturu vajadustele. Oskuste lõhed ja kvalifitseeritud tööjõu puudus on eriti suur murekoht madala või aegunud haridusega töötajate seas, kelle kvalifikatsioon ei vasta tööandjate ootustele, mistõttu on nad toimuvate muutuste valguses veelgi suuremas töökaotuse ohus. Oluline on tagada neile inimestele vajalike oskuste omandamine tasemeõppe ja täienduskoolituse kaudu, mis vastavad tööturu vajadustele ja aitavad töötajatel konkurentsivõimelised püsida.

Viimase rahvaloenduse andmetel (2021) on 25-64 aastaste tööealiste elanike seas 8,5%-l kõrgeim omandatud haridus põhiharidus, 17,2%-l on omandanud üldkeskharidus ning kutsekeskharidus või kutseharidus keskhariduse baasilt on 27,9%-l rahvastikust. Kuigi kõrgharidusega elanikkond moodustab pea 41% tööealisest rahvastikust, ei vasta see sageli muutunud tööturuvajadustele, ning vajaks tööturuvajadustele vastavat täiend- või ümberõpet tagamaks tööalane konkurentsivõime ja toetades seeläbi ka majanduse konkurentsivõimet.

Avalik huvi on põhjendatud vajadusega võimalikult hästi toetada kvalifitseeritud tööjõupuuduse

leevendamist ja oskuslõhede vähendamist ning vajadusega hinnata selleks loodud meetmete mõju ja sobivust probleemi lahendamisel. Kvalifitseeritud tööjõupuuduse vähendamine ning oskuslõhede leevendamine võimaldab tööjõupuuduses sektorites leevendada oskustööjõupuudust, rakendada enam riigis olevat tööjõuressurssi ning tõsta majanduse konkurentsivõimet. Ennetavate meetmete paketi osutatavate teenuste mõju on oluline aspekt hindamaks paketi tulemuslikkuse, teenusedisaini eesmärgipärasust ja kulutõhusust, millele tuginedes on võimalik vajadusel teenuseid ümber kujundada.

Nagu Euroopa andmekaitse üldmääruse (GDPR) põhjenduspunktis 157 rõhutatakse, annavad registrite alusel saadud uuringutulemused usaldusväärseid ja kvaliteetseid teadmisi, mis võivad olla aluseks teadmispõhise poliitika sõnastamisele ja rakendamisele, suurendada tööturuteenuste tõhusust ning parandada seeläbi paljude inimeste elukvaliteeti. Seetõttu ei ole vähem oluline, et osutatavate teenuste registripõhist andmestikku oleks võimalik kasutada statistilisteks analüüsideks tööturuteenuste toimimise ja kulutõhususe hindamisel. Isikuandmete töötlemine annab aluse 2017. aastast pakutavate teenuste tulemuslikkuse ja mõju hindamiseks ning tööturuoskuspoliitika kujundamiseks. Analüüs võimaldab teenuste ellu kutsumisel kavandatud eesmärkidest lähtuvalt hinnata kas teenused täidavad sellele seatud eesmärgid ning kas teenustele tehtavad kulud on põhjendatud.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Andmete liikumine uuringus on kavandatud nii, et andmete liikumise tee oleks võimalikult lühike ja andmeid töötleks minimaalselt vajalik hulk inimesi.

Andmed töötust ennetavatel teenustel osalenud inimeste kohta on olemas Eesti Töötukassal, teised teenuste sihtrühmade analüüsimiseks ning teenuste mõju ja kulutõhususe hindamiseks vajalikud registriandmeid on kättesaadavad Statistikaametist. Seetõttu edastab Eesti Töötukassa kokkulepitud koosseisus andmed teenustel osalenud inimeste kohta Statistikaametile (vt Lisa 1). Statistikaamet pseudonümiseerib need andmed ja teeb volitatud töötlejale koos muude kokkulepitud registriandmetega kättesaadavaks kujul, mis võimaldab läbi pseudonümiseeritud identifikaatorite erinevate andmekogude andmeid omavahel ühendada. Andmete töötlemine volitatud töötleja poolt toimub Statistikaameti teadlaste keskkonnas (vt täpsemalt <https://stat.ee/et/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamise-juhend>).

Isikuandmete töötlemine ei kahjusta andmesubjektide õigusi ega muuda nende kohustuste mahtu, kuna analüüsi lõpptulemused avaldatakse üldistatult kujul. Tulemusi üldistatakse analüüsitava rühmade tasandil, st ei analüüsita ühtegi töötavat inimest individuaalselt ega eraldi. Analüüsi tulemuste avaldamisel jälgitakse, et registriandmete analüüsis ei oleks üheski lõikes vähem kui 20 andmesubjekti (juhul kui mõnes lõikes on inimeste arv väiksem, jäetakse andmed avaldamata või agregeeritakse vastavalt suurematesse rühmadesse).

Andmetöötleja lähtub andmete töötlemisel isikuandmete töötleja üldjuhendis toodud andmete töötlemise põhimõtetest. Registripäringud on kavandatud statistiliseks analüüsiks vajaliku minimaalse andmekoosseisu kohta (eesmärgipärasus ja minimaalsus: andmekaitse üldmääruse art 5(1)(b) ja (c)).

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud)

töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁵ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Eesti Töötukassa edastab kokkulepitud koosseisus andmed töötust ennetavatel teenustel osalenud inimeste kohta (vt Lisa 1) Statistikaametile Eesti Töötukassa failivahetuskeskkonna kaudu krüpteerituna Statistikaameti asutusepõhisele sertifikaadile. Statistikaamet pseudonümiseerib need andmed ning teeb pseudonümiseeritud andmestiku kättesaadavaks volitatud töötlejale (Tartu Ülikool) Statistikaameti teadlaste keskkonnas kujul, mis võimaldab läbi pseudonümiseeritud identifikaatorite mõjuhindamiseks vajalike andmekogude andmeid omavahel ühendada. Andmetöötlust Statistikaameti teadlaste keskkonnas viib läbi Tartu Ülikool (taotluse punktis 2.1 nimetatud volitatud töötleja edasi volitatud töötleja). Nortal AS (taotluse punktis 2.1 nimetatud esmane volitatud töötleja) andmetöötlust ei tee. Taotluse Lisas 1 on kirjeldatud täpsemalt, milliste andmekogude andmeid ja tunnuseid soovitakse uuringus kasutada.

Andmete liikumise protsess on järgmine:

- Vastutavad töötlejad (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Eesti Töötukassa) esitavad taotluse konfidentsiaalsete andmete kasutamiseks teaduslikul eesmärgil Statistikaametile koos Andmekaitse Inspektsiooni (AKI) ja eetikakomitee loaga.
- Statistikaameti konfidentsiaalsusnõukogu positiivse otsuse korral edastab Eesti Töötukassa AKI poolt kinnitatud koosseisus andmed Töötukassa andmekogust töötust ennetavatel teenustel osalenud inimeste kohta Statistikaametile.
- Statistikaamet pseudonümiseerib Eesti Töötukassa poolt edastatud andmed. Statistikaamet pseudonümiseerib nii andmestikus olevad isikukoodid kui ka asutuste äriregistrikoodid.
- Statistikaamet teeb pseudonümiseeritud andmed volitatud töötlejale (Tartu Ülikool) kättesaadavaks kujul, mis võimaldab läbi pseudonümiseeritud identifikaatorite erinevate analüüsi hõlmavate andmestike andmeid omavahel ühendada.
- Lisaks Eesti Töötukassa poolt edastatud andmetele teeb Statistikaamet Tartu Ülikoolile pseudonümiseeritud kujul kättesaadavaks andmed AKI poolt kinnitatud andmekoosseisu alusel käesoleva taotluse Lisas 1 nimetatud andmekogudest ja andmestikest.
- Tartu Ülikoolile ei tehta kättesaadavaks isikukoodide ja äriregistrikoodidega andmestikke ega anta võtit isikukoodide ja äriregistrikoodide taastamiseks.
- Statistikaamet lisab pseudonümiseeritud andmestikud Tartu Ülikoolile analüüsiks kasutatavasse kausta Statistikaameti teadlaste keskkonnas.
- Tartu Ülikool ühendab pseudonümiseeritud identifikaatorite abil erinevate pseudonümiseeritud andmestike andmed ja analüüsib neid Statistikaameti teadlaste keskkonnas.
- Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne Tartu Ülikoolile väljastamist konfidentsiaalsuse kontrolli, mille viib läbi Statistikaameti töötaja.

Isikustatud (st isikukoodiga) ja äriregistrikoodiga töötust ennetavatel teenustel osalejate andmed (sh nende tööandjate äriregistrikoodid) liiguvad vaid Eesti Töötukassa ja Statistikaameti vahel (krüpteeritult). Pseudonümiseeritud andmestiku moodustamiseks on vaja luua koodivõtmed, mis sisaldavad isikukoodi ja äriregistrikoodi. Koodivõtme loob ja seda säilitab Statistikaamet. Isikukoodidega ja äriregistrikoodidega andmestikke ega koodivõtit ei tehta Tartu Ülikoolile kättesaadavaks. Andmeid töötleb ainult Tartu Ülikool. Nortal AS-ile ja vastutavatele töötlejatele pseudonümiseeritud andmestikke kättesaadavaks ei tehta.

Lõpparuandes esitatakse tulemused statistilisel üldistatul kujul, tagades, et üksikisikuid ei ole võimalik tuvastada.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

⁵ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Uuringu keskmes on perioodil 01.05.2017-31.12.2024 töötust ennetavaid teenuseid alustanud töötavad inimesed. Töötust ennetavate teenuste sihtrühmade asjakohasuse ja suuruse hindamiseks on vaja analüüsida andmeid kõikide tööealiste (16-65 aastased) inimeste kohta. Töötust ennetavate teenuste mõju ja kulutõhususe hindamiseks on vaja võrrelda teenustel osalenud inimeste (osalusrühm) töötamist ja töötasu sarnaste taustatunnustega, kuid teenustel mitteosalenud töötavate inimeste (võrdlusrühm) samade näitajatega.

Uuringus hõlmatud rühmad jagunevad:

- töötust ennetavatel teenustel osalenud töötavad inimesed (osalusrühm): perioodil 01.05.2017-31.12.2024 alustas töötust ennetavatel teenustel 39 032 unikaalset inimest, sh:
  - ✓ tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele – 20 858 unikaalset inimest;
  - ✓ tasemeõppes osalemise toetus töötavatele – 3 724 unikaalset inimest;
  - ✓ koolitustoetus tööandjale töötajate värbamiseks – 442 unikaalset inimest;
  - ✓ koolitustoetus tööandjale muutuste olukorras – 1 757 unikaalset inimest;
  - ✓ koolitustoetus tööandjale töötaja eesti keele oskuse arendamiseks – 7 931 unikaalset inimest;
  - ✓ koolitustoetus tööandjale info- ja kommunikatsiooni oskuste arendamiseks – 2 521 unikaalset inimest;
  - ✓ kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele – 1 762 unikaalset inimest.
- töötust ennetavatel teenusel mitteosalenud tööealised inimesed (teenuste sihtrühmade hindamiseks ning võrdlusrühma moodustamiseks teenuste mõjuhindamise läbiviimiseks ja kulutõhususe analüüsimiseks): aastatel 2018-2023 oli Eestis 16-65-aastaseid inimesi aastas keskmiselt vahemikus 834,3 - 856,5 tuhat.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Töötust ennetavate teenuste sihtrühmade analüüsimiseks ning mõju ja kulutõhususe hindamiseks on vaja hõlmata kogu perioodi andmed, mil nimetatud teenuseid on pakutud (alates 01.05.2017). Kuna ennetavate teenuste saamise eelduseks on ka inimese eelnev töötamine, eelnevad sissetulekud ja omandatud haridus, on nimetatud näitajaid kirjeldavad andmeid vaja ka varasemate aastate kohta.

Andmekogude ja andmestike lõikes on päringu perioodid järgnevad:

- Töötukassa andmekogu andmete päring töötust ennetavaid teenuseid alustanud inimeste kohta: 01.05.2017-31.12.2024 (teenuse alguse kuupäev jääb nimetatud perioodi).
- Töötukassa andmekogu andmed registreeritud töötuse perioodide kohta: perioodil 01.01.2014 kuni 31.12.2024 töötuna arvel olnud inimesed.
- Töötukassa andmekogu andmed osalise või puuduva töövõimega isikute töövõime perioodide ja ulatuse kohta: perioodil 01.01.2017 kuni 31.12.2024 kehtinud töövõime hinnangud.
- Maksu- ja Tolliameti tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide (TSD) Lisa 1 ja Lisa 2 andmed: 01.01.2014 kuni väljavõtte tegemise hetk.
- Töötamise registri andmed: töösuhted, mille kestus jääb vahemikku 01.01.2014 kuni väljavõtte tegemise hetk.
- Rahvastiku statistilise registri andmed: 01.2017 – 01.2024, iga aasta alguse seisuga.
- Eesti Statistikaameti sissetulekute andmebaasist hõlmatakse andmeid, mis põhinevad Maksu- ja Tolliameti tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide (TSD) ja füüsiliste isikute tuludeklaratsioonide andmetele: 2017. – 2023. aasta sissetulekud.
- Eesti Hariduse Infosüsteem EHIS: 2005 – 2024.
- Majandusüksuste statistiline register: 01.2014 – 01.2024, iga aasta alguse seisuga (ei sisalda

	<p>isikuandmeid).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äriregistri andmed (juriidiliste isikutega (sh FIE-d) seotud isikud). Äriregistris registreeritud juriidiliste isikutega seotud isikute andmed, mis on avalikult kättesaadavad: 01.01.2014 kuni väljavõtte tegemise hetk kehtinud seosed juriidiliste isikutega. • Ettevõtete majandusaasta aruannete andmed: 2014. – 2023. majandusaasta aruannete andmed (ei sisalda isikuandmeid).
<p>9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis. <i>Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).</i></p> <p>Töödeldavate andmete, sh isikuandmete koosseis koos põhjendustega on esitatud taotluse Lisas 1.</p>	
<p>9.3. Loetlege isikuandmete allikad. <i>Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.</i></p> <p>Täpne loetelu isikuandmete allikatest on toodud Lisas 1.</p>	
<p>9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?</p> <p>Jah, Eesti Töötukassaga ja Statistikaametiga on andmekoosseisu ja andmete väljastamise osas läbi räägitud.</p>	
<p>10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)? Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.</p> <p>Analüüsis hõlmatud registriandmed pseudonümiseeritakse. Pseudonümiseerimise viib läbi Statistikaamet. Pseudonümiseerimise võtit uuringu läbiviijale (Tartu Ülikool) kättesaadavaks ei tehta (vt ka andmete edastamise protsessi, taotluse punkt 8).</p>	
<p>10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.</p> <p>Vt töödeldavate isikuandmete koosseis Lisa 1.</p>	
<p>10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.</p> <p>Pseudonüümid genereeritakse andmestikus isikukoodide ja äriregistrikoodide põhjal. Pseudonümiseerimiseks kasutatakse koodivõtit, mis tugineb Statistikaameti metoodikal ja mida teistele osapooltele kättesaadavaks ei tehta. Kuivõrd tegemist on Statistikaameti kasutusel oleva pseudonümiseerimise metoodikaga, säilitab Statistikaamet koodivõtit tähtajatult.</p>	
<p>10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i></p> <p>Uuringu läbiviijal (Tartu Ülikool) kaob ligipääs Statistikaameti keskkonnale vastavalt lepingule pärast uuringu lõppu (II kvartal 2026). Statistikaameti keskkonnas andmete säilitamise kord on reguleeritud vastavalt Statistikaameti konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel kasutamise korrale. Andmete säilitamise periood lepitakse Statistikaameti ja Tartu Ülikooli vahel kokku andmete kasutuslepingus, mis on II kvartal 2026.</p>	
<p>11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i></p>	<p>Ei</p>

<p>11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁶</p>	<p>Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 14 lõike 5 punkt b sätestab, et isikute andmetöötlusest teavitamata jätmine tuleb kõne alla juhul, kui „isikuandmeid töödeldakse avalikes huvides toimuva arhiveerimise, teadus- või ajaloouringute või statistilisel eesmärgil, eeldusel, et artikli 89 lõikes 1 osutatud tingimused on täidetud ja kaitsemeetmed kehtestatud“ või kui teavitamise kohustus „tõenäoliselt muudab sellise isikuandmete töötlemise eesmärgi saavutamise võimatuks või häirib seda suurel määral“.</p> <p>Vastavalt IKS § 6 lõikele 3 on teadus- või ajaloouringu või riikliku statistika vajadusteks andmesubjekti nõusolekuta tema kohta käivate andmete töötlemine andmesubjekti tuvastamist võimaldaval kujul lubatud üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pärast tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist ei ole andmetöötluse eesmärgid enam saavutatavad või neid oleks ebamõistlikult raske saavutada; 2) teadus- või ajaloouringu või riikliku statistika tegija hinnangul on selleks ülekaalukas avalik huvi; 3) töödeldavate isikuandmete põhjal ei muudeta andmesubjekti kohustuste mahtu ega kahjustata muul viisil ülemäära andmesubjekti õigusi. <p>Nimetatud tingimused on täidetud.</p> <p>Kvantitatiivanalüüsis oleks ebamõistlikult raske osalejate arvu vaadates kõiki osalejaid eraldiseisvalt teavitada. Lisaks nõuaks see eraldi lisanduvat andmetöötlust kontaktandmete näol, mida ei koguta ning mille kogumine ei ole eraldiseisvalt põhjendatud, mistõttu inimesi teavitada ei saa.</p> <p>Järgitakse IKÜM-i artikli 89 lõikes 1 sätestatud kaitsemeetmeid – kogutavad andmed pseudonüümitakse ning andmeid töödeldakse selliselt, et andmesubjektid ei ole tuvastatavad.</p> <p>Uuringu väljund on teaduslik üldistus, mis ei viita kuidagi tagasi konkreetsetele andmesubjektidele. Uuringu tulemuste põhjal koostatakse üldistatud kujul raportid ja teadusartiklid, mis avaldatakse Eesti Töötukassa veebilehel.</p>
---	--

⁶ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	-
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁷?	Eesti Töötukassa andmekaitsetingimused on leitavad siit . Statistikaameti andmekaitsetingimused on leitavad siit .

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁸ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	Ei
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	Ei
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

_____
(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁹

_____
(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad¹⁰:

Lisa 1: Töödeldavate isikuandmete koosseis ja allikad	
---	--

⁷ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

⁸ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁹ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).

¹⁰ Kui nimetatud lisasid ei ole, siis palume need kustutada.